

Nr 296.

Av herrar **Svensson** i Ljungskile och **Nilsson** i Sandviken, om
*frihet från allmän omsättningsskatt för kött, fläsk och
fisk samt salt sill och strömming.*

När omsättningsskatten infördes på hösten 1940, voro alla överens om att man av statsfinansiella skäl nödgats tillgripa en skatteform, som från social synpunkt var synnerligen otillfredsställande. Detta särskilt i den mån skatten drabbar de mest nödvändiga livsmedlen. Redan från början undantogs därför mjölk, grädde, smör, margarin och potatis. Beträffande mjöl, bröd och gryn lades avgörandet i Kungl. Maj:ts hand. Resultatet har blivit, att säd och alla väsentliga produkter därav undantagits. Från början undantogs även alla slag av bränsle. Genom senare beslut ha också hönsägg befriats från beskattning.

Av de mest betydande födoämnen är det alltså kött, fläsk och fisk, inklusive sill och strömming, som alltjämt fördyras genom omsättningsskatten. Redan i Kungl. Maj:ts proposition nr 3 till 1940 års urtima riksdag diskuterades lämpligheten av att låta skatten drabba kött och fläsk. Statsrådet och chefen för finansdepartementet yttrade härom:

»Jag har haft under övervägande att föreslå skattefrihet även på kött och fläsk. Då jag stannat vid att icke nu framlägga något förslag i detta hänseende, har detta främst berott på förut antydda skattetekniska skäl. Jag vill emellertid framhålla, att departementsförslaget i likhet med utredningsmännens förslag innehåller ett stadgande, enligt vilket Kungl. Maj:t skall äga förordna om ytterligare undantag från skatteplikt beträffande särskilda varor och varugrupper.»

Det ansågs alltså inte från början definitivt avgjort, att omsättningsskatten borde drabba dessa varor, om vilka man kan säga precis detsamma som statsrådet yttrat om mejeriprodukterna, »att det här är fråga om elementära livsförnödenheter av mycket stor betydelse för de breda lagrens ekonomi».

Det nedlades före kriget mycken möda på att undervisa allmänheten om att den underkonsumtion av animaliska produkter, som förekom inom de lägre inkomstgrupperna, och särskilt bland de större familjerna, var en fara för det uppväxande släktet. Den ensidiga bröd-, mjöl- och grynkost, som ofta blir resultatet av brist på animaliska produkter, är från näringsfysiologisk synpunkt otillfredsställande. Under bristperioden under kriget ha dylika betänkligheter fått fara. Då de näringsfysiologiska grundvillkoren inte växla med den statliga propagandan finnes det emellertid anledning att på nytt respektera dem, när tillgång på animaliska livsmedel finnes. Så torde nu vara fallet.

Många stora familjer kunna nu inte köpa ut sina ransoner av kött och fläsk därför att de inte ha råd därtill. Det bör ej heller förbises, att för familjer med låga inkomster ökas kristidens tryck alltjämt, trots prisstoppet, därför att allt mera av kläder, skodon och andra förbrukningsartiklar måste förnyas till de nu rådande högre priserna. Om arbetslöshet inom vissa folkgrupper skulle inträda vid övergång till fredshushållning, bli de synpunkter, som här framförts, ännu mera avgörande.

Visserligen förutsattes vid omsättningsskattens införande, att den i sin helhet var en provisorisk skatteform, som snarast möjligt borde avskaffas. Även om det finnes alla skäl att hålla fast vid denna ståndpunkt, är det dock alltjämt en öppen fråga, när detta önskemål kan realiseras. Under dessa förhållanden finnes det vägande skäl för att de viktigaste animaliska födoämnen, kött, fläsk och fisk samt salt sill och strömming, nu undantagas från omsättningsskatt. Även om vårt folk nu har större fysiologisk motståndskraft än för 25 år sedan mot sjukdomar, som kunna följa i krigets spår, så är det dock all anledning att göra allt som står i vår makt för att skydda de ekonomiskt svagaste folkgrupperna för underkonsumtion av viktiga födoämnen.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att kött, fläsk och fisk samt salt sill och strömming överflyttas till de varugrupper, som äro befriade från allmän omsättningsskatt.

Stockholm i januari 1944.

Wald. Svensson.

Axel Nilsson.
